FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (åttonde avdelningen)

den 1 juli 2009 *

I de förenade målen T-273/06 och T-297/06,

ISD Polska sp. z o.o., Warszawa (Polen),

Industrial Union of Donbass Corp., Donetsk (Ukraina), inledningsvis företrätt av advokaterna C. Rapin och E. Van den Haute, därefter av C. Rapin, E. Van den Haute och C. Pétermann,

sökande i mål T-273/06,

ISD Polska sp. z o.o. (tidigare Majątek Hutniczy sp. z o.o.), Warszawa, inledningsvis företrätt av advokaterna C. Rapin och E. Van den Haute, därefter av advokaterna C. Rapin, E. Van den Haute och C. Pétermann,

sökande i mål T-297/06,

* Rättegångsspråk: franska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av C. Giolito och A. Stobiecka-Kuik, båda i egenskap av ombud,

svarande,

angående en talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2006/937/EG av den 5 juli 2005 om det statliga stöd nr C 20/04 (ex NN 35/04) som beviljats företaget Huta Częstochowa S.A. (EUT L 366, 2006, s. 1), i den del det i beslutet förklaras att vissa stöd är oförenliga med den gemensamma marknaden och förordnas att Republiken Polen ska återkräva stöden,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (åttonde avdelningen)

sammansatt av ordföranden E. Martins Ribeiro samt domarna S. Papasavvas och A. Dittrich (referent),

justitiesekreterare: handläggaren K. Pocheć,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 september 2008,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 I artikel 8 i protokoll 2 om EKSG-produkter i Europaavtalet av den 16 december 1991 om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Polen, å andra sidan (EGT L 348, 1993, s. 2; svensk specialutgåva, område 11, volym 26, s. 4) (nedan kallat protokoll nr 2), föreskrivs följande:

”1. Följande är oförenligt med avtalets rätta funktion, om det kan påverka handeln mellan gemenskapen och Polen:

…

iii) Varje form av statligt stöd förutom de undantag som tillåts i enlighet med Parisfördraget.

…

4. Parterna godkänner att [Republiken] Polen, under de första fem åren efter avtalets ikraftträdande och genom undantag från punkt 1 iii, i omstruktureringssyfte undantagsvis kan bevilja offentligt stöd för EKSG-stålprodukter under förutsättning att

— omstruktureringsprogrammet är kopplat till en allmän rationalisering och kapacitetsminskning i Polen,

— det leder till att de företag som erhåller stöd efter omstruktureringen kan överleva under normala marknadsvillkor,

— beloppet och intensiteten av ett sådant stöd strikt begränsas till det absolut nödvändiga för att återställa en sådan överlevnad och att stödet gradvis sänks.

Associeringsrådet skall med hänsyn till [Republiken] Polens ekonomiska situation besluta huruvida femårsperioden kan förlängas.”

2 Genom beslut nr 3 av associeringsrådet EU-Polen av den 23 oktober 2002 om förlängning av den period som anges i artikel 8.4 i protokoll nr 2 (EUT L 186, 2003, s. 38) förlängdes den period under vilken Republiken Polen, på de villkor som anges i artikel 8.4 i protokoll nr 2, i omstruktureringssyfte undantagsvis får bevilja offentligt stöd för stålproducenter med ytterligare år från och med den 1 januari 1997, eller till

dagen för Republiken Polens anslutning till Europeiska unionen. I artikel 2 föreskrivs följande:

”[Republiken] Polen skall förelägga … [kommissionen] ett omstruktureringsprogram och företagsplaner som uppfyller kraven i artikel 8.4 i protokoll [nr] 2 och [som] har utvärderats och godkänts av landets nationella tillsynsmyndighet för statligt stöd (byrån för konkurrens och konsumentskydd).”

3 Genom protokoll nr 8 om omstruktureringen av den polska stålindustrin, som återfinns i bilaga till akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning och om anpassning av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen (EUT L 236, 2003, s. 948) (nedan kallat protokoll nr 8), får Republiken Polen, med avvikelse från de allmänna bestämmelserna om statligt stöd, bevilja omstruktureringsstöd till sin stålindustri på grundval av de närmare bestämmelser som anges i omstruktureringsplanen och på de villkor som anges i detta protokoll. Däri föreskrivs bland annat följande:

”1. Trots artiklarna 87 [EG] och 88 [EG] skall det statliga stöd som [Republiken] Polen beviljat för bestämda delar av den polska stålindustrin för omstrukturering anses vara förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att

— den period som anges i artikel 8.4 i protokoll 2 … har förlängts så att det gäller fram till anslutningen,

— de villkor som anges i omstruktureringsplanen på grundval av vilka ovannämnda protokoll förlängdes uppfylls under hela perioden 2002–2006,

— de villkor som anges i detta protokoll är uppfyllda,

— inget statligt stöd för omstrukturering betalats till den polska stålindustrin efter anslutningsdagen.

2. …

3. Endast företag som förtecknas i bilaga 1 (nedan kallade ’stödmottagande företag’) skall vara berättigade till statligt stöd inom ramen för omstruktureringsprogrammet för den polska stålindustrin.

4. Ett stödmottagande företag får inte:

a) vid sammanslagning med ett företag som inte anges i bilaga 1 överlåta åtnjutandet av det stöd som beviljats det stödmottagande företaget,

b) ta över tillgångar från ett bolag som inte ingår i bilaga 1 och som förklaras i konkurs under perioden fram till och med den 31 december 2006.

5. …

6. Det omstruktureringsstöd som beviljats de stödmottagande företagen skall fastställas mot bakgrund av de berättiganden som anges i den godkända polska stålomstruktureringsplanen och enskilda verksamhetsplaner godkända av rådet. Emellertid är utbetalt stöd under perioden 1997–2003 begränsat till ett belopp om 3 387 070 000 PLN.

…

Inget ytterligare stöd skall beviljas av [Republiken] Polen för omstrukturering av den polska stålindustrin.

…

10. Alla senare ändringar i den övergripande omstruktureringsplanen och i de individuella planerna måste godkännas av kommissionen och vid behov av rådet.

…

18. Om övervakningen visar att

…

c) [Republiken] Polen under omstruktureringsperioden har beviljat ytterligare, oförenligt statligt stöd till stålindustrin och i synnerhet till de stödmottagande företagen,

skall övergångsarrangemanget i detta protokoll inte ha verkan.

Kommissionen skall vidta lämpliga åtgärder för att kräva att berörda företag betalar tillbaka sådant stöd som beviljats dem i strid med villkoren i detta protokoll."

4 I den enda artikeln i rådets beslut 2003/588/EG av den 21 juli 2003 om uppfyllande av villkoren i artikel 3 i beslut nr 3/2002 (EUT L 199, s. 17) föreskrivs följande:

"Det omstruktureringsprogram och de företagsplaner som [Republiken] Polen den 4 april 2003 förelade kommissionen i enlighet med artikel 2 i beslut nr 3/2002 … uppfyller villkoren i artikel 8.4 i … protokoll [nr 2]."

5 I artikel 6.1 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88] EG (EGT L 83, s. 1) föreskrivs följande:

”Beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande skall sammanfatta relevanta sak- och rättsfrågor, kommissionens preliminära bedömning beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd skall inbegripas och tvivlen beträffande åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden skall anges. I beslutet skall den berörda medlemsstaten och andra intresserade parter uppmanas att lämna sina synpunkter inom en föreskriven tidsfrist som normalt inte skall överskrida en månad. I vederbörligen berättigade fall får kommissionen förlänga den föreskrivna tidsfristen.”

6 I artikel 7.5 i förordningen föreskrivs följande:

”Om kommissionen finner att det anmälda stödet inte är förenligt med den gemensamma marknaden, skall den besluta att stödet inte får införas (nedan kallat negativt beslut).”

7 I artikel 14 i förordning nr 659/1999 föreskrivs följande:

”1. Vid negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren (nedan kallat beslut om återkrav). Kommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten.

2. Det stöd som skall återkrävas enligt ett beslut om återkrav skall innefatta ränta med en lämplig räntesats som fastställs av kommissionen. Räntan skall betalas från det datum då det olagliga stödet stod till stödmottagarens förfogande till det datum då det har återbetalats.

3. …”

8 I artikel 20.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Varje intresserad part kan lämna synpunkter i enlighet med artikel 6 efter det att kommissionen har beslutat att inleda det formella granskningsförfarandet. Varje intresserad part som har lämnat sådana synpunkter och varje mottagare av individuellt stöd skall tillställas en kopia av det beslut som kommissionen har fattat i enlighet med artikel 7.”

9 I artikel 9 i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 (EUT L 140, s. 1) föreskrivs följande:

”1. Om inte annat anges i ett särskilt beslut, skall den räntesats som skall användas för återkrav av statligt stöd som beviljats i strid med artikel 88.3 [EG] vara en årlig räntesats som fastställs för varje kalenderår.

Den skall beräknas på grundval av genomsnittet av de femåriga räntesatser som tillämpas på transaktioner mellan banker för september, oktober, och november före-

gående år, plus 75 baspunkter. Om det ät motiverat får kommissionen höja räntesatsen med mer än 75 baspunkter avseende en eller flera medlemsstater.

…

4. Om tillförlitliga eller jämförbara uppgifter saknas eller under exceptionella omständigheter får kommissionen, i nära samarbete med de berörda medlemsstaterna, för en eller flera medlemsstater fastställa en räntesats för återkrav av statligt stöd på grundval av en annan metod och med stöd av de upplysningar den förfogar över."

10 I artikel 11.2 i förordningen föreskrivs följande om metoden för tillämpning av ränta:

"2. Räntan skall kapitaliseras fram till den dag då stödet har återbetalats. På den upplupna räntan från föregående år skall ränta löpa varje efterföljande år."

Bakgrund till tvisten

11 Målet rör omstruktureringen av den polska stålproducenten Huta Częstochowa S.A. (nedan kallad HCz). Företaget omstrukturerades under åren 2002–2005. Tillgångarna i HCz överfördes därvid till nya företag:

— År 2002 bildades Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (nedan kallat HSCz) för att HCz:s stålproduktion skulle kunna upprätthållas. HSCz hyrde HCz:s produktionsanläggningar av konkursförvaltaren och övertog de flesta anställda. HSCz:s moderbolag var Towarzystwo Finansowe Silesia sp. Z o.o. (nedan kallat TFS). TFS ägs till hundra procent av finansministeriet i Polen.

— År 2004 bildades bolagen Majątek Hutniczy sp. z o.o. (nedan kallat MH) och Majątek Hutniczy Plus (nedan kallat MH Plus). Samtliga aktier i dessa bolag ägs av HCz. MH övertog de ståltillgångar som tillhört HCz, och MH Plus övertog vissa andra tillgångar som behövs för produktionen.

— De tillgångar som inte avsåg produktionen (kallade stålproduktionsfrämmande tillgångar) jämte elproduktionsanläggningen Elsen överfördes till Operator ARP sp. z o.o. Operator hör under Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (organ som ansvarar för industriutvecklingen och som ägs av finansministeriet i Polen). Dessa tillgångar överfördes som betalning av de offentligrättsliga fordringar som var föremål för omstrukturering (skatter och socialförsäkringsavgifter).

12 Genom skrivelse av den 19 maj 2004 underrättade kommissionen Republiken Polen om sitt beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande beträffande det omstruktureringsstöd som hade beviljats stålproducenten HCz. Beslutet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 12 augusti 2004 (EUT C 204, s. 6) (nedan kallat inledningsbeslutet) på det språk som var giltigt, det vill säga polska, efter en inledande sammanfattning på övriga officiella språk. Kommissionen beredde samtliga berörda parter tillfälle att inkomma med synpunkter beträffande sakomständigheterna och den juridiska bedömningen i inledningsbeslutet. Yttranden inkom från Republiken Polen och fyra berörda parter.

13 I ett dokument med titeln ”Förklaring avseende det statliga stöd som eventuellt beviljats [HCz] och [HSCz]”, av den 3 februari 2005, gjorde ISD Polska sp. z o.o. (som då var verksamt under namnet ZPD Steel sp. z o.o., nedan kallat ISD), ett helägt dotterbolag till Industrial Union of Donbass Corp. (nedan kallat IUD), följande uttalande vid förhandlingarna om förvärv av HSCz, MH, MH Plus och tio andra dotterbolag till HCz (nedan kallat säkerhetsgarantin):

”Vi förklarar härmed att om kommissionen fattar ett beslut att [HCz], [HSCz] eller den som har tagit över [HCz]:s tillgångar ska återbetala olagligt statligt stöd inom omstruktureringsprogrammet upp till ett belopp av 20 miljoner [PLN] har detta beslut ingen inverkan på våra skyldigheter enligt erbjudandet och vi förpliktar oss att inte begära ersättning av a) de polska skattemyndigheterna, b) [Agencja Rozwoju Przemysłu], c) [TFS], d) [HCz] … och att således betala tillbaka stödet eller delta i ett av kommissionen inlett förfarande efter det att statligt stöd beviljats [HCz]. Vi förpliktar oss att i ett sådant fall säkerställa att [MH], [MH Plus] och [HSCz], eller andra företag, samt deras lagliga efterträdare (oberoende av ägandeform) ska betala tillbaka det olagliga stöd som fastställts i kommissionens beslut, även om beslutet endast avser [HCz].”

14 Tvärtemot de tvivel som kommissionen hade först, kom den vid förfarandets slut fram till att omstruktureringsåtgärderna beträffande HCz enligt bestämmelserna i Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (lagen om offentligt stöd till företag med stor betydelse för arbetsmarknaden, av den 30 oktober 2002, Dz. U. nr 213, moment 1800, i dess ändrade lydelse, nedan kallad 2002 års lag) inte utgjorde något statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Däremot kom kommissionen fram till att HCz i olika former hade beviljats statligt stöd för åren 1997–2002. Kommissionen fann att stödet delvis var förenligt med den gemensamma marknaden, men förordnade att den del av stödet som bedömdes vara oförenligt med den gemensamma marknaden (19 699 452 polska zloty (PLN)) (nedan kallat det omtvistade stödet) skulle återbetalas.

15 Den 5 juli 2005 fattade kommissionen beslut 2006/937/EG om det statliga stöd nr C 20/04 (ex NN 25/04) som beviljats stålproducenten HCz (EUT L 366, 2006, s. 1) (nedan kallat beslutet). I artikel 3 i beslutet föreskrivs följande:

”1. Det statliga stöd till ett belopp av 19 699 452 zloty som [Republiken] Polen mellan 1997 och maj 2002 lämnade till [HCz] i form av driftsstöd och stöd för omstrukturering av arbetskraften är oförenligt med den gemensamma marknaden.

2. [Republiken] Polen skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från [HCz], Regionalny Fundusz Gospodarczy, [MH] och Operator … återkräva det stöd som avses i första stycket och som olagligen utbetalats till [HCz]. Samtliga dessa företag skall vara solidariskt ansvariga för återbetalningen av stödet.

Återkravet skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut. Det stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag då stödet ställdes till [HCz]s förfogande till den dag det har återbetalats. Räntan skall beräknas i enlighet med bestämmelserna i kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004.

3. …”

16 I artikel 4 i beslutet godtar kommissionen den föreslagna ändringen i Polens nationella omstruktureringsplan i enlighet med punkt 10 i protokoll nr 8 till den del den möjliggör en omstrukturering av [HCz] utan statligt stöd och utan att företagets produktionskapacitet ökas.

17 Enligt ett avtal av den 30 september 2005, som trädde i kraft den 7 oktober 2005, köpte ISD samtliga aktier i MH och MH Plus från HCz. Dessutom köpte ISD de tio dotterbolag som tillhörde HCz. Enligt ett annat avtal av den 30 september 2005, som också det trädde i kraft den 7 oktober 2005, köpte ISD samtliga aktier i HSCz från TFS. På så sätt blev ISD ägare till HSCz, MH, MH Plus och tio andra dotterbolag till HCz.

18 Genom skrivelse av den 17 februari 2006 hemställde kommissionen om att de polska myndigheterna skulle ange till vilken räntesats som de solidariskt ansvariga gäldenärerna i artikel 3.2 i beslutet skulle återbetala det omtvistade stödet. De polska myndigheterna föreslog i svarsskrivelse av den 13 mars 2006 vilka räntesatser som skulle tillämpas och enligt vilken metod räntan skulle beräknas. De polska myndigheterna föreslog bland annat att för åren 1997–1999 skulle man tillämpa det polska finansministeriets fasta obligationsränta i PLN med en löptid över fem år, och för perioden mellan år 2000 och det datum då Republiken Polen anslöt sig till Europeiska unionen skulle man tillämpa obligationsräntan men med tioårig löptid. De polska myndigheterna ansåg också att räntan skulle uppdateras varje år och att räntan inte skulle beräknas på sammansatt basis, mot bakgrund av den mycket höga men snabbt sjunkande räntan på kapitalmarknaderna i Polen.

19 I skrivelse av den 7 juni 2006 till de polska myndigheterna fastställde kommissionen att räntan som skulle tillämpas på återkravet av det omtvistade stödet skulle vara det polska finansministeriets femåriga fasta obligationsränta i PLN för hela den berörda perioden och att räntan enligt artikel 11.2 i förordning nr 794/2004 skulle tillämpas på sammansatt basis.

20 Genom rekommenderade brev av den 7 juli respektive den 16 augusti 2006 delgavs beslutet IUD (mottagningsbevis av den 11 juli 2006) och MH (mottagningsbevis av den 18 augusti 2006). Beslutet offentliggjordes i Officiella tidningen den 21 december 2006.

Förfarandet och parternas yrkanden

21 ISD och IUD har väckt talan i mål T-273/06 genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 11 september 2006.

22 MH har väckt talan i mål T-297/06 genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 17 oktober 2006.

23 Genom beslut av den 5 december 2006 av ordföranden på förstainstansrättens femte avdelning förenades målen T-273/06 och T-297/06 med avseende på det skriftliga förfarandet, den muntliga förhandlingen samt domen.

24 ISD och MH meddelade den 23 april 2007 förstainstansrätten att de slagits samman den 15 november 2006 och att ISD hade inträtt i samtliga MH:s rättigheter och skyldigheter.

25 På grund av förstainstansrättens delvis ändrade sammansättning tilldelades målet en ny referent. Denne förordnades att tjänstgöra på åttonde avdelningen, och målet tilldelades följaktligen denna avdelning.

26 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (åttonde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet, att ställa vissa skriftliga frågor till parterna och att anmoda kommissionen att inkomma med vissa handlingar, vilket de gjorde inom den angivna fristen.

27 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 3 september 2008.

28 ISD och IUD har i mål T-273/06 yrkat att förstainstansrätten ska

— ta upp talan till sakprövning,

— ogiltigförklara artikel 3 i beslutet,

— i andra hand, fastställa att Republiken Polen inte har en skyldighet att återkräva det omtvistade stödet och de räntor som anges i artikel 3 i beslutet och att motsvarande belopp således inte har förfallit till betalning,

— alternativt, ogiltigförklara artikel 3.2 andra stycket i beslutet och återförvisa räntefrågan till kommissionen, så att den kan fatta ett nytt beslut i enlighet med bilaga A till förevarande talan eller med stöd av andra skäl som förstainstansrätten må ange i domskälen,

— i vilket fall som helst: förplikta kommissionen att ersätta samtliga rättegångskostnader, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna enligt bestämmelserna i artikel 87.6 och artikel 90 a i förstainstansrättens rättegångsregler, för den händelse att förstainstansrätten skulle besluta att inte ta upp talan till sakprövning.

29 Enligt punkt 3 i ansökan har sökandena ISD och IUD även ifrågasatt kommissionens skrivelse av den 7 juni 2006.

30 ISD (tidigare MH, en beteckning som i klarhetens intresse behålls i denna dom) har i mål T-297/06 anfört identiska grunder, men har även yrkat att förstainstansrätten ska ogiltigförklara artikel 4 i beslutet.

31 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten ska

— avvisa talan i samtliga mål,

— i andra hand, ogilla talan i samtliga mål, och

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Upptagande till sakprövning

32 Kommissionen har hävdat att sökandena ISD och IUD saknar talerätt samt att fristerna för att väcka talan har löpt ut i båda fallen. Kommissionen har även gjort gällande att fastställandet i det omtvistade beslutet av den räntesats som ska gälla för återkrav inte kan tas upp till prövning.

Talerätt

— Parternas argument

33 Kommissionen har bestritt att sökandena ISD och IUD har möjlighet att väcka talan med samma innehåll som MH. Processekonomiska skäl hindrar att det görs en dubbel prövning av huruvida ett beslut är rättsenligt när de flesta grunder som framförts av moderbolaget är identiska med de grunder som förts fram av dotterbolaget. Förstainstansrättens dom av den 22 april 1999 i mål T-112/97, Monsanto mot kommissionen (REG 1999, s. II-1277), saknar betydelse i detta sammanhang. Enligt kommissionen ska en stödmottagare betraktas som en från aktieägarna fristående enhet med egen fri vilja, såsom uttalades av ordföranden på förstainstansrättens första avdelning i beslut av den 11 september 2006 i mål T-367/05, UPC France mot kommissionen (ej publicerat i rättsfallssamlingen). MH kan därför i egenskap av stödmottagare väcka talan om ogiltigförklaring. Sökandena ISD och IUD har däremot inte talerätt till följd av att de inte har ett särskilt intresse av att få saken prövad som skiljer sig från MH:s och eftersom de inte berörs personligen.

34 Vad beträffar IUD har kommissionen påpekat att deltagande i det formella granskningsförfarandet och egenskapen av vara berörd part till följd av detta deltagande inte hindrar en sökande som är aktieägare hos den stödmottagare vars stöd har förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden från att visa att han har rätt att väcka talan om ogiltigförklaring genom att visa att han berörs personligen på samma sätt som stödmottagaren.

35 Sökandena har i frågan om talerätt hävdat att enligt fast rättspraxis är en stödmottagare personligen berörd av ett kommissionsbeslut i vilket stöd förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden.

36 Sökandena har beträffande ISD gjort gällande att detta företag var skyldigt, under sin tidigare beteckning ZPD Steel, att ställa säkerhet för att MH skulle betala tillbaka det stöd som anges i artikel 3 i beslutet. Beslutet berör därför ISD personligen mer än någon annan med undantag av den berörda stödmottagaren, och det sätt på vilket ISD utpekas separat är jämförbart med det sätt på vilket stödmottagaren utpekas, eftersom ISD, enligt säkerhetsgarantin, är skyldigt att återbetala det omtvistade stödet.

37 Enligt sökandena är dessutom ett moderbolag, som äger alla aktier och därför är ensamägare till det dotterbolag som beslutet är riktat till och som således har en ställning som skiljer det från andra juridiska personer och särskilt från andra operatörer på den berörda marknaden, personligen berört av det omtvistade beslut beträffande vilket bolaget har väckt talan om ogiltigförklaring (domen i det i punkt 33 ovan nämnda målet Monsanto mot kommissionen, punkterna 58 och 59). ISD innehar i detta mål samtliga aktier i MH, MH Plus och HSCz och är således ensamägare till dessa företag och följaktligen personligt berört av beslutet.

38 Detta argument har även bärighet för IUD som innehar samtliga aktier i ISD. Deltagande i förfarandet för statligt stöd utgör dessutom endast en av de omständigheter som gör det möjligt att fastställa huruvida en fysisk eller juridisk person är personligen berörd av

det beslut beträffande vilket han har väckt talan om ogiltigförklaring. Eftersom IUD har inkommit med synpunkter efter det att det formella granskningsförfarandet av det omstruktureringsstöd som beviljats HCZ inleddes den 12 augusti 2004, är ISD således personligen berört av beslutet.

39 Sökandena har slutligen gjort gällande att ISD och IUD även har ett rättsligt intresse av att anfäkta en rättsakt som medför att MH:s värde sjunker, vilket påverkar deras egendomsrätt.

— Förstainstansrättens bedömning

40 Enligt fast rättspraxis kan andra personer än dem som ett beslut är riktat till göra anspråk på att vara personligen berörda endast om beslutet angår dem på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem i förhållande till alla andra personer och därigenom försätter dem i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till (domstolens dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62, Plaumann mot kommissionen, REG 1963, s. 197, s. 223; svensk specialutgåva, volym 1, s. 181).

41 Det ska inledningsvis påpekas att kommissionen inte har bestritt MH:s talerätt. Eftersom MH nämns i beslutet som återbetalningsskyldigt för det omtvistade stödet råder inget tvivel om att företaget är personligen berört.

42 ISD hade vid den tidpunkt när talan väcktes i mål T-273/06 ännu inte slagits samman med MH. ISD:s talerätt måste således skiljas från MH:s talerätt.

43 ISD var emellertid redan ensamägare till MH när talan väcktes i målet. Förstainstansrätten fann i domen i det i punkt 33 ovan nämnda målet Monsanto mot kommissionen (punkt 58) att den omständigheten att vara ensamägare till ett företag som ett beslut är riktat till särskiljer företaget från andra företag och särskilt från andra operatörer på den berörda marknaden.

44 Kommissionen har bestritt att denna rättspraxis är tillämplig genom att hänvisa till det i punkt 33 ovannämnda beslutet i målet UPC France mot kommissionen. Detta beslut avsåg emellertid, såsom kommissionen har medgett, en minoritetsaktieägares rätt att intervenera och inte, såsom i förevarande fall, en ensamägares rätt att väcka talan om ogiltigförklaring. Det är dessutom ostridigt mellan parterna att ISD inte endast är ensamägare till MH, utan även har ställt säkerhet för att MH ska återbetala det omtvistade stödet (se punkt 13 ovan). ISD har således garanterat att stödet ska återbetalas. Det var också precis det som skedde eftersom det var ISD som betalade tillbaka det omtvistade stödet i dess helhet.

45 Det kan följaktligen inte förnekas att ISD är personligen berört, eftersom beslutet berör ISD på grund av en faktisk situation som särskiljer ISD från alla andra företag och särskiljer företaget personligen på samma sätt som beslutets adressat.

46 En väletablerad talerätt kan slutligen inte ifrågasättas, i motsättning till vad kommissionen har hävdat, av processekonomiska skäl.

47 Vad beträffar frågan om IUD:s talerätt är det tillräckligt att påpeka att eftersom ISD:s talerätt följer av fast rättspraxis finns det ingen anledning att bedöma huruvida de andra

sökandena har talerätt, eftersom det är fråga om en och samma talan (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 24 mars 1993 i mål C-313/90, CIRFS m. fl. mot kommissionen, REG 1993, s. I-1125, punkt 31, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-83, och förstainstansrättens dom av den 8 juli 2003 i mål T-374/00, Verband der freien Rohrwerke m.fl. mot kommissionen, REG 2003, s. II-2275, punkt 57, av den 9 juli 2007 i mål T-282/06, Sun Chemical Group m.fl. mot kommission, REG 2007, s. II-2149, punkt 50, och av den 6 juli 1995 i de förenade målen T-447/93–T-449/93, AITEC m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-1971, punkt 82).

48 Frågan huruvida IUD:s talan kan tas upp till sakprövning ska därför inte prövas separat.

49 Av detta följer att kommissionens invändning om rättegångshinder, bestående i att sökandena skulle sakna talerätt, ska lämnas utan bifall.

Huruvida respektive talan har väckts för sent

— Parternas argument

50 Kommissionen har påpekat att talan i respektive mål har väckts för sent, eftersom de tre sökandena fick kännedom om beslutet senast den 10 april 2006. Kommissionen har erinrat om att datumet den 10 april 2006 står på polska längst upp på varje sida av det telefax av beslutet som bifogats sökandenas skrivelser, (från IDS och IUD den 18 september 2006 och från MH den 17 oktober 2006) till förstainstansrätten, och att telefaxet var riktat till Kancelaria LSW, som vid denna tidpunkt var rådgivare till IUD-koncernen. Härav följer, med beaktande av befordringsfristen på 10 dagar, att fristen för att väcka talan löpte ut tisdagen den 20 juni 2006.

51 Kommissionen har emellertid medgett att det datum när åtgärden kom till sökandens kännedom endast är relevant i andra hand, det vill säga endast för rättsakter som varken delges eller offentliggörs. Kommissionen har påpekat att beslutet delgavs IUD genom rekommenderat brev av den 7 juli 2006, med mottagningsbevis av den 11 juli 2006, och beträffande MH genom rekommenderat brev av den 16 augusti 2006, med mottagningsbevis av den 18 augusti 2006. Kommissionen har även påpekat att beslutet offentliggjordes i Officiella tidningen den 21 december 2006.

52 Sökandena, som inte rättsakten är riktad till, har emellertid inte kunnat visa hur underrättelsen av beslutet genom rekommenderat brev enligt artikel 20.2 i förordning nr 659/99 utgjorde en delgivning i den mening som avses i artikel 230 femte stycket EG.

53 Sökandena har hävdat att IUD underrättades om beslutet den 11 juli 2006 och att talan i mål T-273/06 väcktes den 11 september 2006. MH underrättades om beslutet den 18 augusti 2006 och väckte talan den 17 oktober 2006. ISD kunde således inte ha kännedom om beslutet innan IUD delgetts beslutet den 11 juli 2006.

54 Sökandena har i svaromålet tillfogat att eftersom beslutet offentliggjordes i Officiella tidningen kan respektive talan tas upp till sakprövning av tidsmässiga skäl (*ratione temporis*), eftersom beslutet antingen skulle delges, och också delgavs, enligt reglerna i förevarande fall, eller inte skulle delges, varvid kriteriet om vid vilket datum som sökandena fick kännedom om åtgärden, vilket har åberopats av kommissionen, således är underordnat kriteriet att beslutet offentliggjordes i Officiella tidningen.

— Förstainstansrättens bedömning

55 Beträffande tidsfristerna är tidpunkten då sökandena fick kännedom om rättsakten, såsom kriterium för när talefristen ska börja löpa, subsidiär i förhållande till offentliggörandet eller delgivningen av rättsakten. Enligt fast rättspraxis avseende tolkningen av artikel 230 femte stycket EG, följer det av ordalydelsen av denna bestämmelse att tidpunkten då sökanden fick kännedom om rättsakten är subsidiär i förhållande till offentliggörandet eller delgivningen av rättsakten (domstolens dom av den 10 mars 1998 i mål C-122/95, Tyskland mot kommissionen, REG 1998, s. I-973, punkt 35, och förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i mål T-11/95, BP Chemicals mot kommissionen, REG 1998, s. II-3235, punkt 47).

56 Beslutet i förevarande mål offentliggjordes i Officiella tidningen den 21 december 2006. Talan i respektive mål, som väcktes den 11 september och den 17 oktober 2006, har därför väckts inom den frist som anges i artikel 230 femte stycket EG. Enligt artiklarna 101.1, 102.1 och 102.2 i rättegångsreglerna löpte fristen ut den 14 mars 2007, två månader, två veckor och tio dagar efter det att beslutet offentliggjorts och således långt efter det att det väckts talan i respektive mål.

57 Offentliggörandet av beslutet var inte en förutsättning för att beslutet ska träda i kraft. Det är emellertid fast praxis att kommissionens beslut som avslutar ett formellt undersökningsförfarande i fråga om stöd enligt artikel 88.2 EG offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*. Under dessa omständigheter kunde sökanden rätteligen förvänta sig att det omtvistade beslutet offentliggjordes (se, för ett liknande resonemang, domen i det i punkt 55 ovan nämnda målet BP Chemicals mot kommissionen, punkterna 48–51).

58 Vad beträffar frågan huruvida kommissionens skrivelse av den 7 juli 2006, i vilken kommissionen meddelade IUD beslutet, utgör en delgivning i den mening som avses i artikel 230 femte stycket EG ska det påpekas att Republiken Polen är beslutets enda

adressat i den mening som avses i artikel 254.3 EG. Eftersom sökanden inte är beslutets adressat är inte delgivningskriteriet tillämpligt (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i mål T-17/02, Olsen mot kommissionen, REG 2005, s. II-2031, punkt 76).

59 Även om det antas att ett beslut kan delges någon som inte är beslutets adressat, och att en underrättelse om beslutet till sökandena enligt artikel 20.2 i förordning nr 659/99 ska betraktas som en delgivning, gäller att respektive talan väcktes inom föreskrivna frister. Enligt artiklarna 101.1 och 102.2 i rättegångsreglerna löpte fristen för att väcka talan i mål T-273/06 ut den 21 september 2006, det vill säga två månader och tio dagar efter det att beslutet delgavs den 11 juli 2006 och således efter det att talan väckts den 11 september 2006. Fristen i mål T-297/06 löpte ut den 30 oktober 2006, det vill säga måndagen efter det att tidsfristen på två månader och tio dagar efter delgivningen av beslutet den 18 augusti 2006 och således efter det att talan väckts den 17 oktober 2006.

60 Talan i respektive mål har således väckts inom föreskrivna frister.

Upptagande till sakprövning av skrivelsen av den 7 juni 2006

— Parternas argument

61 Kommissionen har gjort gällande att skrivelsen av den 7 juni 2006 i vilken det fastställdes vilken räntesats som ska tillämpas vid återkrav av det omtvistade stödet inte

är en rättsakt mot vilken talan kan väckas. Räntan enligt förfarandet i artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 har ”samma värde” som den ränta som anges i artikel 9.1 i förordningen. Dessa nivåer är rättsligt bindande *erga omnes*. Sökandena kan följaktligen inte bestrida dem eftersom de inte är direkt och personligen berörda.

62 Denna rättsligt bindande verkan bekräftas av den omständigheten att samma räntesats användes i några andra beslut som var riktade till Republiken Polen, och som också avsåg lagstridigt stöd, exempelvis i kommissionens beslut av den 23 oktober 2007 om det statliga stöd C 23/06 (ex NN 35/06) som Polen har genomfört till förmån för ståltillverkaren Technologie Buczek Group (EUT L 116, 2008, s. 26).

63 Sökandena har påpekat att den räntesats som fastställts av kommissionen i skrivelsen av den 7 juni 2006 till polska myndigheter inte är generellt tillämplig för allt statligt stöd som beviljats under åren före Republiken Polens anslutning till Europeiska unionen. Tvärtemot är det frågan om ett ”individuellt beslut”, som endast avser HCz och som särskilt avser omständigheter som är situations- och marknadsspecifika för detta företag.

64 Sökandena har tillfogat att fastställandet av tillämplig räntesats vid återkrav av det omtvistade stödet utgör en del av beslutet och inte av förordning nr 794/2004. Det är således möjligt att väcka talan mot räntenivån på samma sätt som mot själva beslutet.

— Förstainstansrättens bedömning

65 Det följer inledningsvis av ordalydelsen i artikel 14.2 i förordning nr 659/1999, beträffande frågan huruvida skrivelsen av den 7 juni 2006 var rättsligt bindande, att det stöd som kommissionen ska återkräva ska innefatta ränta ”som ska beräknas utifrån en lämplig räntesats som fastställs av kommissionen”. I artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 föreskrivs att om tillgängliga uppgifter saknas för att beräkna ränta enligt artikel 9.1 i förordningen ska kommissionen i nära samarbete med den berörda medlemsstaten eller de berörda medlemsstaterna fastställa en räntesats för återkrav av statligt stöd på grundval av en annan metod och med stöd av de upplysningar som den förfogar över.

66 Härav följer att det är kommissionen som med rättsligt bindande verkan och i nära samarbete med den berörda medlemsstaten fastställer vilken räntesats som ska tas ut på återkravet av statligt stöd. Denna rättsligt bindande verkan bekräftades för övrigt av kommissionen under förhandlingen. Skrivelsen av den 7 juni 2006 ska därmed betraktas som en rättsakt med rättsligt bindande verkan i den mening som avses i domstolens dom av den 11 november 1981 i mål 60/81, IBM mot kommissionen, REG 1981, s. 2639, punkt 9; svensk specialutgåva, volym 6, s. 225), och därmed även som en rättsakt mot vilken talan kan väckas

67 Det ska vidare slås fast, beträffande sökandenas talerätt, att frågan huruvida räntenivåerna i skrivelsen av den 7 juni 2006 var rättsligt bindande eller utgör ett individuellt beslut saknar betydelse för frågan huruvida talan kan tas upp till sakprövning. Det är ostridigt att skrivelsen av den 7 juni 2006 inte var riktad till sökandena. Sökandena måste under sådana omständigheter kunna visa att de är direkt och personligen berörda i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG, för att kunna bestrida de räntesatser som fastställdes i skrivelsen i de två ovan beskrivna situationerna.

68 Det följer av fast rättspraxis att villkoret direkt berörd innebär att den angripna gemenskapsrättsakten har direkt inverkan på den enskildes rättsliga ställning och inte lämnar dem till vilka den riktar sig, och som ska genomföra den, något utrymme för skönsmässig bedömning, vilket innebär att genomförandet ska ha en rent automatisk karaktär och endast följa av gemenskapslagstiftningen utan att några mellanliggande regler tillämpas (se domstolens dom av den 5 maj 1998 i mål C-386/96 P, Dreyfus mot kommissionen, REG 1998, s. I-2309, punkt 43). Så är särskilt fallet när mottagarnas möjlighet att inte följa gemenskapsrättsakten är rent teoretisk, eftersom det inte råder något tvivel om att de är villiga att agera på ett sätt som är förenligt med rättsakten (domen i det ovannämnda målet Dreyfus mot kommissionen, punkt 44. Se även, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 17 januari 1985 i mål 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen, REG 1985, s. 207, punkterna 8–10). I förevarande fall lämnades inte de polska myndigheterna något utrymme för skönsmässig bedömning i skrivelsen av den 7 juni 2006, inte ens beträffande de aspekter varom de lade fram alternativa förslag till kommissionen i en skrivelse av den 13 mars 2006.

69 Vad beträffar kriteriet om att vara personligen berörd föreskrivs i artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 att kommissionen generellt har möjlighet att fastställa den tillämpliga räntesatsen vid återkrav av statligt stöd ”för en eller flera medlemsstater”.

70 Kommissionen fastställde inte någon sådan allmän räntesats i skrivelsen av den 7 juni 2006.

71 I denna skrivelse hänvisade kommissionen uttryckligen till beslutet och fastställde räntenivån för återkravet av det specifika statliga stöd där sökandena är gäldenärer. Ordalydelsen i denna skrivelse är inte allmänt tillämplig, men det hänvisas till ”åtgärder som ska vidtas för att genomföra beslutet”. Dessutom offentliggjordes aldrig den räntesats som fastställdes av kommissionen i skrivelsen av den 7 juni 2006, i motsättning till de satser som beräknats enligt förfarandet i artikel 9.1 i förordning nr 794/2004. Det kan följaktligen inte vidhållas att skrivelsen av den 7 juni 2006 är allmänt tillämplig.

72 Det svar som kommissionen slutligen lämnade på förstainstansrättens skriftliga frågor lämnar inget utrymme för att ifrågasätta slutsatsen att kommissionen i förevarande fall inte fastställde räntesatsen abstrakt eller generellt men utifrån beslutsspecifika behov. Kommissionen har förvisso gjort gällande att samma räntesats tillämpades i ett annat ärende och att polska myndigheter ”godtagit” att samma metod för att fastställa räntesatsen tillämpades i detta fall. Om denna nivå hade fastställts i skrivelsen av den 7 juni 2006 för samtliga fall av återkrav av beviljat stöd i Polen under den berörda perioden skulle kommissionen varken ha behövt på nytt påbörja det förfarande som föreskrivs i artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 eller påbörja ”ett nära samarbete med … [medlemsstaten]”, eller säkerställa att de polska myndigheterna godtog lösningen. Kommissionen skulle då endast ha kunnat tillämpa den på förhand fastställda räntesatsen.

73 Kommissionen fastställde följaktligen endast den tillämpliga räntesatsen i skrivelsen av den 7 juni 2006 och skrivelsen berör sökandena personligen eftersom de ska betala tillbaka ett belopp jämte ränta enligt denna sats.

74 Den talan som väckts mot skrivelsen av den 7 januari 2006 kan således tas upp till sakprövning.

Upptagande till sakprövning av det tredje, det fjärde och det sjätte yrkandet

Parternas argument

75 Kommissionen har gjort gällande att sökandenas tredje, fjärde och sjätte yrkanden (se punkt 28 ovan) inte kan tas upp till sakprövning, eftersom de inte omfattas av tillämpningsområdet för domstolskontroll i artikel 230 EG. Dessa yrkanden utgör i själva verket en begäran om att förstainstansrätten ska utfärda ett föreläggande.

76 Sökandena har genmält att de i dessa yrkanden har beaktat att en talan om ogiltigförklaring har en ”kassationskaraktär”, eftersom det vid en talan om ogiltigförklaring förutsätts att det fattas ett nytt beslut med det innehåll som anges i domen.

Förstainstansrättens bedömning

77 I motsättning till vad kommissionen har hävdat är inte syftet med det tredje, fjärde och sjätte yrkandet att förstainstansrätten ska förplikta kommissionen något. Det sjätte yrkandet avser att kommissionen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och kan således tas upp till sakprövning.

78 Sökandenas tredje yrkande avser att förstainstansrätten i andra hand ska ”förklara” att Republiken Polen inte är skyldig att återkräva stödet. Eftersom det saknas rättslig grund i fördraget för att pröva ett sådant yrkande saknar förstainstansrätten behörighet att pröva yrkandet. Yrkandet ska således avvisas.

79 Sökandenas avsikt med det fjärde yrkandet är att förstainstansrätten ska återförvisa räntefrågan till kommissionen för ett nytt beslut. Sökandena har såväl i sitt svaromål som vid förhandlingen påpekat att de genom detta yrkande helt enkelt har erinrat om en logisk konsekvens av domen för den händelse att deras talan om ogiltigförklaring bifölls. Denna konsekvens anges för övrigt redan i artikel 233 första stycket EG. Yrkandet saknar således självständig betydelse.

Prövning i sak

80 Sökandena ISD och IUD har i mål T-273/06 åberopat sex grunder till stöd för sin talan. Dessa är: uppenbar felbedömning av de faktiska omständigheterna och åsidosättande av sökandenas rätt att yttra sig, åsidosättande av principen om skydd för berättigade förväntningar, protokoll nr 8, artikel 14 i förordning nr 659/1999 och förordning nr 794/2004. MH har i mål T-297/06 anfört fyra grunder som i stort är identiska med grunderna i mål T-273/06, med undantag för den andra och den tredje grunden som inte har åberopats i detta mål.

Grunden att protokoll nr 8 har åsidosatts

— Parternas argument

81 Parternas argument kommissionen, i skäl 108 i beslutet, klargjorde att artiklarna 87 EG och 88 EG normalt inte avser stöd som beviljats före anslutningen, vilket inte längre är tillämpligt efter anslutningen. Kommissionen motiverade således sin behörighet med en tolkning av punkt 6 tredje stycket i protokoll nr 8 som stred mot protokollets syfte.

82 Sökandena har hävdat att protokoll nr 8 inte endast omfattar företag som anges i bilaga I, med det enda undantaget i punkt 4 b, utan att det även framgår *e contrario* av denna punkt att tredje man har möjlighet att ta över tillgångarna i ett företag som inte omfattas av bilaga 1 och som mottagit omstruktureringsstöd. Syftet med protokoll nr 8 är att förhindra att stöd som har beviljats ett företag kombineras med annat statligt stöd eller överförs till tredje man. Protokoll nr 8 utgör således inte den rättsliga grund som kommissionen skulle ha använt för att anta beslutet.

83 Sökandena har vidare hävdat att förbudet mot retroaktiv tillämpning som bekräftats i internationell rätt och principen om förutsebarhet medför att en text endast kan tillämpas retroaktivt om detta uttryckligen framgår av en bestämmelse i vilken det noggrant anges under hur lång tid den berörda texten ska tillämpas retroaktivt. Det föreskrivs inte uttryckligen i punkt 6.3 i protokoll nr 8 att bestämmelsen har retroaktiv verkan. Utgångspunkten måste därför vara att bestämmelsen inte är tillämplig på statligt stöd som mottagits av företag vilka inte anavs i bilaga 1 innan protokollet antogs.

84 Det enda retroaktiva inslaget i protokoll nr 8 är hänvisningen till perioden 1997–2003 som har gjorts systematiskt med avseende på antingen det totala stödbelopp som kan beviljas (punkt 6) eller den nettokapacitetsminskning som Republiken Polen ska uppnå (punkt 7). Detta innebär att beräkningen av framtida stöd som beviljats företag efter det att protokoll nr 8 trätt i kraft ska göras med beaktande av de belopp som redan betalats ut men inte genom att retroaktivt fastslå att tidigare utbetalt stöd var rättsstridigt.

85 Kommissionen har vidare ”inkräktat *ratione temporis* på andra institutioners behörighet”. Det är endast associeringsrådet och rådet som har behörighet att fatta beslut om huruvida det polska omstruktureringsprogrammet är förenligt med artikel 8.4 i protokoll nr 2. Om det skulle uppstå en tvist om hur Europaavtalet ska tolkas ska gemenskapsinstitutionerna hänskjuta frågan till associeringsrådet. Kommissionen gjorde inte detta när det kom till dess kännedom att HCz hade mottagit statligt stöd. Genom att inleda en granskning av det berörda stödet tillskansade sig kommissionen en kontrollbefogenhet och dess beslut ska följaktligen ogiltigförklaras på grund av bristande behörighet.

86 Sökandena har dessutom hävdat att kommissionen åsidosatte likabehandlingsprincipen vid tillämpningen av protokoll nr 8. Fastän HCz inte officiellt försatts i konkurs var det omstruktureringsförfarande som företaget genomgick i ekonomiska termer jämförbart med konkurs. Därmed särbehandlades HCz och ISD (tillsammans med IUD), beträffande HCz rättsligt och beträffande ISD (och IUD) faktiskt, i förhållande till

vad som i punkt 4 b i protokoll nr 8 anges för företag i konkurs och för tredje man som tar över deras tillgångar.

87 I mål T-297/06 har sökanden även ifrågasatt artikel 4 i beslutet genom att hävda att kommissionen saknade behörighet att göra ändringen i den polska ”nationella omstruktureringsplanen”, då ändringen inte omfattade vare sig statligt stöd eller en ökning av produktionskapaciteten. Kommissionen feltolkade dessutom uppenbart punkt 10 i protokoll nr 8, eftersom den inte i denna bestämmelse ges någon befogenhet att skönsmässigt hindra en medlemsstat från att till sin ”nationella omstruktureringsplan” tillfoga ett stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden.

88 Kommissionen har bestritt dessa argument.

— Förstainstansrättens bedömning

89 Sökandena har med grunden att protokoll nr 8 har åsidosatts, som ska prövas först eftersom den avser beslutets rättsliga grund, ifrågasatt tillämpligheten *ratione temporis* och med avseende på person (*ratione personae*) av gemenskapsbestämmelserna om statligt stöd och kommissionens befogenhet att kontrollera huruvida dessa bestämmelser respekterades under perioden före Republiken Polens anslutning till Europeiska unionen.

90 Vad beträffar frågan om tillämpligheten av gemenskapsbestämmelserna om statligt stöd *ratione temporis,* har parterna inte ifrågasatt att artiklarna 87 EG och 88 EG inte ska tillämpas på stöd som beviljats före anslutningen och som inte är tillämpligt därefter.

91 Kommissionen har emellertid motiverat sin behörighet med att protokoll nr 8 utgör *lex specialis*. Förstainstansrätten erinrar om att denna ordning på många sätt skiljer sig från den allmänna ordning som föreskrivs i EG-fördraget och i bilaga IV till akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning och om anpassning av de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen (EUT L 236, 2003, s. 797) (nedan kallad bilaga IV till anslutningsakten). Enligt punkt 1 i protokoll nr 8 godtas det, avseende vissa delar av den polska stålindustrin, att vissa statliga stöd som Republiken Polen har beviljat för omstrukturering och som normalt inte hade varit tillåtna enligt artiklarna 87 EG och 88 EG, ska anses förenliga med den gemensamma marknaden. Övergångsordningen i bilaga IV till anslutningsakten berör dessutom endast statligt stöd som beviljats före anslutningen och som fortfarande tillämpas efter anslutningen.

92 Det ska därför prövas huruvida kommissionen genom bestämmelserna i protokoll nr 8 bemyndigas att utöka sin granskningsbefogenhet på området för statligt stöd till att omfatta det omtvistade stödet och huruvida bestämmelserna i protokollet utgör en tillräcklig rättslig grund för att förbjuda nämnda stöd.

93 I protokoll nr 8 hänvisas till stöd som beviljats under perioden 1997–2003. Enligt protokollet är det tillåtet att lämna ett begränsat belopp i omstruktureringsstöd för denna period (det vill säga före Republiken Polens anslutning till Europeiska unionen) till vissa företag som anges i bilaga 1 till protokollet men det är i gengäld förbjudet enligt protokollet att lämna statligt stöd i övrigt för omstrukturering av stålindustrin.

94 I punkt 6.1 i protokoll nr 8 föreskrivs bland annat att det totalstöd som betalas ut under perioden 1997–2003 inte får överskrida 3 387 070 000 PLN. I punkt 6.3 i protokoll nr 8 föreskrivs att Republiken Polen inte får bevilja ytterligare stöd för omstrukturering av

den polska stålindustrin. Således framgår, i motsats till vad sökandena har påstått, den retroaktiva tillämpningen av punkt 6 i protokoll nr 8, vilken hänvisar till perioden 1997–2003.

95 Eftersom, slutligen, ovannämnda period i det närmaste hade löpt ut när protokoll nr 8 offentliggjordes i september 2003 är sökandenas argument att hänvisningen till perioden 1997–2003 endast har betydelse för beräkningen av framtida stöd där de belopp som redan beviljats ska beaktas retroaktivt, inte övertygande.

96 Syftet med protokoll nr 8 är tvärtemot att införa ett övergripande system för beviljande av stöd för omstrukturering av den polska stålindustrin och inte endast att undvika en kumulering av stöd till de stödmottagande företagen.

97 Protokoll nr 8 utgör således *lex specialis* i förhållande till bilaga IV till anslutningsakten och artiklarna 87 EG och 88 EG. I protokollet utvidgas kommissionens granskningsbefogenhet på området för statligt stöd enligt EG-fördraget till att omfatta stöd som beviljats för omstrukturering av den polska stålindustrin under perioden 1997–2003.

98 Sökandenas övriga argument påverkar inte bedömningen att protokoll nr 8 är tillämpligt.

99 Vad beträffar argumentet om tillämpligheten *ratione personae* av protokoll nr 8, i enlighet med vilket protokoll nr 8 inte är tillämpligt på företag som inte anges i dess bilaga 1, ska det erinras om att detta protokoll avser den polska stålindustrin i dess helhet, vilket om inte annat anges innefattar sökandena. I punkt 6.3 i protokoll nr 8 införs inte endast ett totalbelopp för stödet, samtidigt som alla andra stöd förbjuds som inte anges i punkten. I punkt 3 i protokollet föreskrivs nämligen uttrycklighen att endast de företag som anges i bilaga 1 (stödmottagande företag) ska vara berättigade till statligt stöd inom ramen för omstruktureringsprogrammet för den polska stålindustrin. Om ett företag som inte anges i bilaga 1 kunde behålla obegränsade mängder av omstruktureringsstöd som erhållits före anslutningen, utan att minska sin produktionskapacitet som motprestation, skulle det innebära att protokoll nr 8 berövas sin betydelse.

100 Vad beträffar argumentet med stöd av punkt 4 b i protokoll nr 8 med innebörden att det endast är stödmottagande företag som inte får ta över tillgångar från ett företag som inte anges i bilaga 1 som försatts i konkurs, ska det erinras om att sökandenas tolkning av denna bestämmelse är felaktig. Punkt 4 b avser endast stödmottagande företag och det kan således inte dras några slutsatser beträffande andra företag med stöd av denna bestämmelse. Även om det antogs att det var tillåtet enligt ovannämnda punkt för tredje man att ta över tillgångar från ett företag som inte omfattas av bilaga 1 till protokoll nr 8 som försatts i konkurs innebär det inte på något sätt att tredje man inte skulle vara skyldig att betala tillbaka det rättsstridiga stöd som detta företag mottagit.

101 Den omständigheten att HCz:s situation kan jämföras med situationen för ett företag som försatts i konkurs och som inte anges i bilaga 1 till protokoll 8 saknar följaktligen betydelse. Följaktligen kan invändningen att likabehandlingsprincipen har åsidosatts vid tillämpningen av protokoll nr 8 inte godtas. HCz är dessutom varken ett stödmottagande företag eller försatt i konkurs. Att bifalla talan såvitt avser denna grund skulle i själva verket vara detsamma som att ifrågasätta protokoll nr 8, som i egenskap av primärrätt, utgör en del av EG-fördraget.

102 Vad beträffar argumentet att kommissionen har överskridit gränserna för sin behörighet är det tillräckligt att erinra om att i punkt 18 i protokoll nr 8 föreskrivs att om Republiken Polen under omstruktureringsperioden beviljar ytterligare oförenligt statligt stöd till stålindustrin och i synnerhet till de stödmottagande företagen ska kommissionen vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att det berörda företaget betalar tillbaka det stöd som beviljats dem i strid med villkoren i protokollet. Dessa lämpliga åtgärder inbegriper kontrollåtgärder med tillämpning av artikel 88 EG. Kommissionen var således behörig att kontrollera att bestämmelserna i protokoll nr 8 följdes.

103 Vad slutligen beträffar de argument som anförts för att ifrågasätta lagligheten hos artikel 4 i beslutet ska det erinras om att kommissionen, enligt punkt 10 i protokoll nr 8, är behörig att godkänna samtliga ändringar i den övergripande omstruktureringsplanen och i de individuella planerna och att det i artikel 4 i beslutet upprepas vissa villkor som redan framgår av protokoll nr 8.

104 Talan kan således inte bifallas såvitt avser grunden att protokoll nr 8 har åsidosatts.

Grunden att det har gjorts uppenbart felaktiga skönsmässiga bedömningar

— Parternas argument

105 Sökandena har gjort gällande att om relevanta faktiska omständigheter hade bedömts korrekt skulle kommissionen ha funnit att det omtvistade stödet redan återbetalats, eftersom HCz:s produktionsmedel hade förvärvats till marknadspris.

106 Domstolen har i ett liknande mål redan funnit att när ett företag som mottagit stöd säljs till ett marknadsmässigt pris ingår emellertid värdet av det tidigare stödet i princip i priset, och säljaren av företaget behåller därmed värdet av sagda stöd. Återställandet av den situation som rådde innan stödet gavs ska i så fall genomföras genom att säljaren återbetalar stödet. Om behållningen från försäljningen i slutändan tillfaller staten, som är såväl säljare som stödmottagare, kan den tidigare situationen inte uppnås genom att stödet återbetalas (domstolens dom av den 20 september 2001 i mål C-390/98, Banks, REG 2001, s. I-6117, punkterna 78 och 79).

107 I förevarande fall förvärvade ISD aktierna i HSCz från TFS och aktierna i MH och MH Plus och tio dotterbolag till HCz från HCz till marknadspris. När köpet väl var fullbordat var det således TFS och HCz, det vill säga av polska staten helägda företag, som behöll fördelen av det omtvistade stödet.

108 Sökandena har i repliken tillfogat att det var som en följd av press från polska staten som IUD var tvunget att erbjuda ett pris som var märkbart högre än det ursprungliga anbudet och att lämna en säkerhetsgaranti för MH. I garantin angavs dock uttryckligt att IUD hade regressrätt mot ett eventuellt kommissionsbeslut att återkräva stödet.

109 Sökandena är medvetna om den senaste utvecklingen i rättspraxis såsom domen i det ovan i punkt 106 nämnda målet Banks, domstolens dom av den 29 april 2004 i mål C-277/00, Tyskland mot kommissionen (REG 2004, s. I-3925, nedan kallad SMI-domen), och förstainstansrättens dom av den 19 oktober 2005 i mål T-324/00, CDA Datenträger Albrechts mot kommissionen (REG 2005, s. II-4309). Konsekvensen av denna rättspraxis är emellertid enligt sökandena att när stödmottagaren har blivit en del av köparens koncern kommer ett återkrav av stödet från mottagaren även att ekonomiskt påverka köparen som eventuellt redan har återbetalt stödinslaget till

marknadspris. Om aktiesäljaren tillika är staten, vars uppgift det är att återkräva det berörda stödet, kommer staten att återbetala stödet två gånger.

110 Kommissionen har gjort gällande att grunden saknar föremål, eftersom sökandena har bestritt en omständighet som inte angetts i beslutet.

— Förstainstansrättens bedömning

111 För att kunna pröva argumentet att ISD köpte HCz:s tillgångar till marknadspris är det nödvändigt att särskilja två steg. Först erhöll MH och MH Plus, två helägda dotterbolag till HCz, ståltillgångarna och andra tillgångar som var nödvändiga för produktionen (asset deal) från HCz. HCz sålde därefter MH och MH Plus till ZPD steel (som senare blev ISD), ett helägt dotterbolag till IUD (share deal).

112 Vad beträffar transaktionen ”asset deal” är det utrett att MH och MH Plus inte betalade någon köpeskilling till HCz som motprestation för att HCz överförde tillgångarna till dessa bolag. Kommissionens oro för att HCz efter omstruktureringen skulle bli ett ”tomt skal” och att det därmed skulle vara svårt att återkräva det stöd som förklarats oförenligt med den gemensamma marknaden, trots att det inledningsvis fanns betydande tillgångar, är således välgrundad. Det är endast genom en solidarisk återbetalningsskyldighet som Republiken Polen kan rikta krav gentemot alla stödmottagande företag.

113 Vad beträffar transaktionen ”share deal” konstateras att ISD:s återköp av MH och MH Plus, som för övrigt ännu inte hade genomförts när beslutet antogs, inte bedömdes i beslutet. Det framgår av artikeldelen och av skälen att beslutet endast avser det första steget, det vill säga frågan om överföring av HCz:s tillgångar (asset deal).

114 Inom ramen för en talan om ogiltigförklaring är det emellertid fast rättspraxis att lagenligheten av den angripna rättsakten ska bedömas mot bakgrund av de faktiska och rättsliga omständigheter som förelåg då rättsakten antogs (se domstolens dom av den 7 februari 1979 i de förenade målen 15/76 och 16/76, Frankrike mot kommissionen, REG 1979, s. 321, punkt 7, svensk specialutgåva, volym 4, s. 287, och domen i det i punkt 109 ovannämnda SMI-målet, punkt 39, och där angiven rättspraxis).

115 Vid den tidpunkt när beslutet antogs, det vill säga den 5 juli 2005, var HCz fortfarande ägare till MH och MH Plus, eftersom försäljningen till ISD skedde först den 30 september 2005. Försäljningen av MH till ISD saknar emellertid betydelse för beslutets lagenlighet. Händelser som har inträffat efter det att beslutet har antagits kan inte medföra att beslutet blir retroaktivt rättsstridigt. Eftersom sökandena har ifrågasatt en transaktion som inte bedömts i beslutet, saknar förevarande grund betydelse.

116 De argument som sökandena ISD och IUD har hämtat från domen i det i punkt 106 ovannämnda målet Banks, och från domen i det ovan i punkt 109 nämnda målet CDA Datenträger Albrechts mot kommissionen, saknar därför helt betydelse i förevarande mål. I domen i målet Banks prövade domstolen om det var möjligt att återkräva stöd efter det att det stödmottagande företaget sålts. De senare domarna i SMI-målet och CDA Datenträger Albrechts mot kommissionen avser situationer där försäljningen skedde innan det fattats något beslut om att återkräva stödet, vilket är en skillnad mot detta fall.

117 När beslutet att återkräva det omtvistade stödet hade fattats är det med beslutet som rättslig ram som de polska myndigheterna ska fastställa detaljerade bestämmelser om återbetalning, inbegripet vilken del av totalbeloppet som ska betalas av respektive solidariskt ansvarigt gäldenärsföretag.

118 Med beaktande av samtliga dessa omständigheter kan talan inte vinna bifall såvitt avser grunden att det gjorts uppenbart felaktiga skönsmässiga bedömningar.

Grunden att rätten att inkomma med synpunkter har åsidosatts

— Parternas argument

119 Sökandena ISD och IUD har hävdat att även om kommissionen kände till det berörda stödet nämndes inte det omtvistade stödet i sammanfattningen av beslutet att inleda förfarandet. I inledningsbeslutet angavs ett antal betydelsefulla rättsligt relevanta omständigheter men det anfördes inget om någon form av stöd, såsom det omtvistade stödet. Ordalydelsen möjliggjorde inte för IUD att få klarhet i vilket stöd som omfattades av granskningen. IUD var därför omedvetet om att företaget borde inkomma med synpunkter beträffande det berörda stödet. IUD kunde därför inte utnyttja sin rätt enligt artikel 88 EG och artikel 6 i förordning nr 659/1999.

120 Sökanden medgav i repliken att det i uppmaningen att inkomma med synpunkter, som offentliggjordes i Officiella tidningen, bland annat angavs vilken period som granskningen omfattade. Dessa upplysningar lämnades emellertid endast i den giltiga språkversionen av inledningsbeslutet (på polska) och inte i sammanfattningen. IUD hade anledning att förutsätta att företaget kunde få kännedom om inledningsbeslutet i en sammanfattning på engelska.

121 Kommissionen har bestritt dessa argument. Kommissionen har påpekat att den rättsliga bedömningen av relevanta omständigheter nödvändigtvis är preliminär i början av ett granskningsförfarande men att det klart framgår av inledningsbeslutet att kommissionen frågade sig om även annat stöd hade betalats ut till HCz och HSCz sedan år 1997.

— Förstainstansrättens bedömning

122 Det är riktigt att det i sammanfattningen av beslutet, som identifierade HCz som möjlig mottagare av statligt stöd, varken nämndes det omtvistade stödet eller perioden 1997–2003.

123 Det ligger dock i sakens natur att en sammanfattning inte kan innehålla alla uppgifter som förekommer i inledningsbeslutet. Det framgår även tydligt av den uppmaning att inkomma med yttranden som offentliggjordes i Officiella tidningen att endast polska var giltigt språk. Inledningsbeslutet riktades slutligen till Republiken Polen, där polska är officiellt språk. Sökandena kunde därför inte nöja sig med att få kännedom om inledningsbeslutet endast enligt en sammanfattning på engelska. Sökandena skulle i eget intresse ha låtit översätta beslutet om de inte kunde förstå det, och detta trots att ISD är ett polskt företag.

124 Vad beträffar själva inledningsbeslutet följer det av rättspraxis att den granskningsfas som anges i artikel 88.2 EG syftar till att kommissionen ska få fullständiga upplysningar om alla relevanta omständigheter i målet (domstolens dom av den 2 april 1998, kommissionen mot Sytraval och Brink's France, REG 1998, s. I-1719, punkt 38).

125 Enligt artikel 6.1 i förordning nr 659/1999 ska inledningsbeslutet sammanfatta samtliga rättsliga och faktiska omständigheter, inbegripet kommissionens ”preliminära bedömning” av den föreslagna åtgärden och de skäl som får kommissionen att hysa betänkligheter om åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden. I detta beslut inbjuds dessutom den berörda medlemsstaten och alla andra berörda parter att inkomma med yttranden.

126 Det framgår emellertid tydligt av ordalydelsen i ovannämnda bestämmelse att kommissionens bedömning nödvändigtvis är preliminär. Härav följer att kommissionen inte behöver göra en fullständig bedömning av det berörda stödet i meddelandet om att inleda förfarandet. Det är däremot nödvändigt att kommissionen noga har angett ramarna för granskningen för att inte de berörda parternas rätt att yttra sig skall förlora sin betydelse (förstainstansrättens dom av den 31 maj 2006 i mål T-354/99, Kuwait Petroleum (Nederland) mot kommissionen, REG 2006, s. II-1475, punkt 85).

127 Punkterna 6, 32 och 51 i inledningsbeslutet har på polska offentliggjorts i Officiella tidningen, och dessa punkter ger klart och tydligt vid handen att kommissionen ställde sig frågan om flera stöd hade beviljats HCz och HSCZ sedan år 1997. I punkt 6 konstaterade kommissionen ”att på grundval av nu tillgängliga upplysningar verkar det som om HCz har fått flera offentliga stöd sedan omstruktureringen började år 1997”. I punkt 32 preciserade kommissionen att ”i detta förfarande ska varje stöd som HCz beviljats sedan 1 januari 1997 beaktas”. Kommissionen begärde således att polska myndigheter skulle inkomma med ”detaljerade uppgifter om belopp på och anslåendet av varje offentligt stöd som [Republiken] Polen beviljat HCz sedan år 1997” (punkt 51).

128 Trots att varken omstruktureringsstödet eller beloppet 19 699 452 PLN nämns i inledningsbeslutet framgår det emellertid klart och tydligt av beslutet att kommissionen inledde ett fullständigt förfarande som avsåg samtliga stöd som HCz hade beviljats sedan år 1997.

129 Kommissionen har följaktligen tillräckligt klart definierat ramen för sin undersökning i inledningsbeslutet för att tredje man och andra berörda parter ska ha möjlighet att yttra sig. Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser denna grund.

Grunden att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts

— Parternas argument

130 Sökandena ISD och IUD har gjort gällande att den omständigheten att kommissionen avstod från att i inledningsbeslutet precisera vilket statligt stöd som kommissionen, i beslutet, krävde skulle avskaffas likaså medför att beslutet blir rättsstridigt eftersom principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts. Sökandena har hävdat att de hade en berättigad förväntan såtillvida att IUD förutsatte att det omtvistade stödet skulle betraktas som återbetalt, med tillämpning av den rättspraxis som framgick av domen i målet Banks (se punkt 106 ovan), och att det stöd som beviljats före år 2003 hade anmälts till kommissionen i vederbörlig ordning.

131 Sökandena har genom att åberopa följande grund tillfogat att kommissionen gav dem en förväntan om att det stöd som HCz erhållit inte skulle avskaffas. Även om det skulle visa sig att det omtvistade stödet var rättsstridigt föreligger exceptionella omständigheter i förevarande fall. När väl kommissionen medgav, i skälen i sitt förslag av den 26 maj 2003 till ett rådsbeslut, att en förlängning av undantaget i artikel 8.4 i protokoll nr 2 skulle medföra att det stöd som rättsstridigt beviljats alltsedan Europaavtalet trädde i kraft godkändes retroaktivt, hade sökanden en berättigad förväntan på att kommissionen inte skulle återkräva det stöd som HCz erhållit. Sökandena har påpekat att även om kommissionen inte har underrättats om stödet i den mening som avses i artiklarna 87 EG och 88 EG var det ”vederbörligen anmält” enligt de relevanta förfarandena i protokoll nr 2.

132 Kommissionen har bestritt argumenten och har vidhållit att sökandena inte kan åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar i förevarande fall.

— Förstainstansrättens bedömning

133 Vad beträffar påståendet att inledningsbeslutet skulle sakna precision är det lämpligt att hänvisa till prövningen av den förra grunden, vid vilken förstainstansrätten, efter att ha erinrat om att ett sådant beslut är preliminärt, fann att kommissionen hade definierat ramen för undersökningen med tillräcklig precision (se punkterna 126–129 ovan). Den omständigheten att det inte uttryckligen hänvisas till det omtvistade stödet i inledningsbeslutet medför inte att sökandena kan åberopa att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts.

134 För den händelse att sökandena har baserat sin förväntan på den omständigheten att det omtvistade stödet skulle betraktas som återbetalt är det nödvändigt att erinra om att en sådan förväntan inte omfattas av principen om skydd för berättigade förväntningar. Sökandena tvingades nämligen inte att, genom en gemenskapsrättsakt, fatta ett beslut som därefter gav upphov till negativa konsekvenser för dem (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 28 april 1988 i mål 120/86, Mulder, REG 1988, s. 2321, punkt 24), och inte heller omfattades de av ett gynnande förvaltningsbeslut från en gemenskapsinstitution vilket institutionen sedan återkallade retroaktivt (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 17 april 1997 i mål C-90/95 P, de Compte mot parlamentet, REG 1997, s. I-1999, punkt 35 och där angiven rättspraxis). Hur som helst saknar domen i det ovan i punkt 106 nämnda målet Banks betydelse för bedömningen av huruvida beslutet är lagenligt (se punkt 116 ovan).

135 Vad beträffar påståendet att det rättsstridiga stödet skulle ha godkänts i efterhand, ska det erinras om att stödmottagande företag i princip endast kan ha en berättigad förväntan på att stödet är lagenligt om det har beviljats i enlighet med förfarandet i artikel 88 EG och att en aktsam näringsidkare normalt är kapabel att kunna avgöra huruvida detta förfarande har följts (domstolens dom av den 20 mars 1997 i mål C-24/95, Alcan Deutschland, REG 1997, s. I-1591, punkt 25).

136 I förevarande fall har inte kommissionen underrättats om det omtvistade stödet. Det omtvistade stödet beviljades nämligen när Republiken Polen ännu inte var medlem av Europeiska unionen. En underrättelse enligt förfarandet i artikel 88 EG var således inte möjlig.

137 Sökandena har gjort gällande att det omtvistade stödet ”vederbörligen anmälts” enligt relevanta förfaranden i protokoll nr 2. Förstainstansrätten erinrar om att det i artikel 8 i protokoll nr 2 införs ett generellt förbud mot alla former av offentligt stöd, förutom sådana undantag som godkänts enligt EKSG-fördraget. I artikel 8 föreskrivs även ett undantag för omstruktureringsstöd beträffande ”EKSG–stålprodukter”, vilket emellertid underkastas vissa villkor och förfaranden.

138 Dessa förfaranden kan emellertid inte ha väckt en berättigad förväntan hos sökandena. Genom sitt påstående att det omtvistade stödet ”vederbörligen anmälts” enligt förfarandena i protokoll nr 2 förefaller sökandena hänvisa till beslut 2003/588. I detta beslut konstaterade rådet att de omstruktureringsprogram och de företagsplaner som Republiken Polen underställt kommissionen den 4 april 2003 var förenliga med artikel 8.4 i protokoll nr 2. HCz:s företagsplan underställdes emellertid inte kommissionen och omfattas följaktligen inte av godkännandet i beslut 2003/588.

139 Vad beträffar skälen i kommissionens ovannämnda förslag till rådsbeslut, enligt vilket förlängningen av undantaget i artikel 8.4 i protokoll nr 2 skulle medföra att stöd som beviljats rättsstridigt sedan Europaavtalet trädde i kraft legaliserades retroaktivt, ska det erinras om att detta ordval inte ingick i den rättsakt som rådet slutligen antog. Ett förslag från kommissionen till ett rådsbeslut kan inte skapa en berättigad förväntan hos sökandena.

140 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser grunden att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts.

Grunden att artikel 14 i förordning nr 659/1999 har åsidosatts

— Parternas argument

141 Sökandena har påpekat att enligt artikel 14.1 i förordning nr 659/1999 ska kommissionen inte återkräva stöd om det skulle strida mot en allmän princip i gemenskapsrätten. Kommissionen åsidosatte i beslutet principen om skydd för berättigade förväntningar, rättssäkerhetsprincipen och likabehandlingsprincipen.

142 Vad inledningsvis beträffar principen om skydd för berättigade förväntningar har sökandena framfört de argument som angetts ovan i punkt 131.

143 Vad därefter beträffar rättssäkerhetsprincipen har sökandena gjort gällande att denna princip utgör hinder för att en institution kräver att ett stöd ska avskaffas när detta stöd meddelats institutionen i ett nationellt omstruktureringsprogram och när en annan institution, på förslag av förstnämnda institution, har fattat ett beslut med innebörden att programmet är förenligt med gemenskapsrätten.

144 Vad vidare beträffar likabehandlingsprincipen har sökandena hävdat att kommissionen har behandlat två juridiska personer helt olika vars rättsliga och faktiska situation inte

uppvisade några grundläggande skillnader, det vill säga de företag som förtecknades i bilaga 1 till protokoll nr 8 respektive den ekonomiska enhet som övertog HCz, genom att ålägga Republiken Polen att återkräva det stöd som betalats ut till HCz, trots den omständigheten att stödet till företag enligt bilaga 1 ansågs förenligt med fördraget.

145 Kommissionen har bestritt dessa argument och har bland annat gjort gällande att det omtvistade stödet aldrig har godkänts av gemenskapens eller Polens myndigheter med stöd av artikel 8.4 i protokoll nr 2.

— Förstainstansrättens bedömning

146 Sökandena har med denna grund åberopat att principen om skydd för berättigade förväntningar, rättssäkerhetsprincipen och likabehandlingsprincipen, som är allmänna principer i gemenskapsrätten i den mening som avses i artikel 14 i förordning nr 659/1999, har åsidosatts.

147 Vad inledningsvis beträffar påståendet att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts hänvisas till prövningen av föregående grund (punkt 140 ovan).

148 Vad därefter beträffar påståendet att rättssäkerhetsprincipen har åsidosatts kan inte heller detta påstående godtas mot bakgrund av vad som sagts ovan. Kommissionen har nämligen inte, som visats ovan, agerat i strid med beslut 2003/588, eftersom det inte hänvisas till HCz:s företagsplan i detta beslut. Bilaga 1 till protokoll nr 8 innehöll dessutom namn på de företag som hade rätt att motta statligt stöd, och bland dessa förekom inte HCz.

149 Vad vidare beträffar påståendet att likabehandlingsprincipen har åsidosatts ska det erinras om att den omständigheten att HCz inte ingick bland de stödmottagande företagen utgör anledningen till att HCz särbehandlats i förhållande till dessa företag. Såtillvida som det i protokoll nr 8 ges möjlighet att särbehandla stödmottagande företag och företag som inte förtecknas i bilaga 1 till protokollet, ska det erinras om att protokollet, såsom primärrätt, utgör en del av EG-fördraget.

150 Talan kan således inte bifallas såvitt avser grunden att artikel 14 i förordning nr 659/1999 har åsidosatts.

Grunden att förordning nr 794/2004 har åsidosatts

— Parternas argument

151 Om förstainstansrätten skulle finna att talan inte kan bifallas såvitt avser någon av de grunder som åberopats ovan anser sökandena det ändå vara nödvändigt att ogiltigförklara artikel 3.2 andra stycket i beslutet. Denna bestämmelse avser ränteberäkningsmetoden. Kommissionen har nämligen missuppfattat målsättningarna med artiklarna 9 och 11 i förordning nr 794/2004, det vill säga att återställa den situation som gällde innan det rättsstridiga stödet beviljades (status quo ante) genom att dels kräva ränta på återbetalning av ränta, dels välja en referensräntesats som var helt utan koppling till verkligheten på den polska räntemarknaden mellan 1997 och 2003.

152 Sökandena har inledningsvis gjort gällande att i polsk rätt löper endast ränta på kapitaldelen av förfallen skatt och det föreskrivs inte i skattelagstiftningen att räntan ska kapitaliseras på grund av att skatten förfallit. Snarare än att hamna i en situation som var identisk med den som gällde innan stödet beviljades hamnade de stödmottagande företagen i en mindre gynnsam situation.

153 Sökandena har vidare hävdat, såsom förklarades i detalj vid den gemensamma överläggningen som bifogats bilaga A till denna ansökan, att det var mycket ovanligt, åren 1997–2004, att företag erhöll externt långfristigt kapital (fem år eller mer) i form av obligationslån och banklån i PLN. Företagen föredrog lån i utländska valutor framför lån i nationell valuta och den ”huvudsakliga främmande valutan” var amerikanska dollar (USD).

154 Genom att förespråka att det polska finansministeriets obligationsränta tillämpades har kommissionen inte tillämpat den räntesats som bäst speglar den fördel som HCz har haft. Tvärtom har finansministeriets obligationsränta den effekten att den övervärderar fördelen och att ränteåterbetalningen placerar de stödmottagande företagen i en mindre gynnsam situation i förhållande till status quo ante. De slutliga räntesatserna skulle ha varit mellan 4,24 och 7,51 procent, medan den räntesats som kommissionen föreslog varierade mellan 5,50 och 19,70 procent. Förstainstansrätten bör därför, efter att ha ogiltigförklarat artikel 3.2 andra stycket i beslutet återförvisa frågan om ränteberäkning till kommissionen så att kommissionen kan anta ett nytt beslut enligt bilaga A till denna ansökan. Sökandena har slutligen sammanfattat beräkningsförfarandet i bilaga A och angett resultaten för åren 1997–2006.

155 Kommissionen kan inte godta dessa argument.

— Förstainstansrättens bedömning

156 Den sista grund som sökandena har åberopat avser vilken räntesats som ska tillämpas vid återkrav av det omtvistade stödet. Sökandena har härvid inte bara ifrågasatt beslutet, men även den skrivelse av den 7 juni 2006 i vilken kommissionen fastställde räntesatsen.

157 Vad beträffar beslutet uttalade kommissionen i artikel 3.2 andra stycket endast att ränta skulle tas ut från den tidpunkt när det omtvistade stödet ställdes till HCz:s förfogande till den dag det har återbetalats och att räntan skulle beräknas i enlighet med bestämmelserna i kapitel V i förordning nr 794/2004. Såtillvida som sökandena har ifrågasatt vilken räntesats som ska tillämpas på återkravet av det berörda stödet saknar grunden föremål, eftersom räntesatsen varken fastställs i artikeldelen eller i skälen i beslutet.

158 I skäl 147 i beslutet medgav kommissionen uttryckligen att Polen inte hade någon femårig swapräntesats under den period som det omtvistade stödet beviljades, med följd att tillämplig räntesats ska fastställas enligt artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 på grundval av en tillämplig räntesats som bedömts lämplig för den berörda perioden.

159 Såtillvida som sökandena har ifrågasatt ränteberäkningsmetoden i beslutet ska det erinras om att uttalandena i artikel 3.2 andra stycket i beslutet är av fastställande karaktär, eftersom de endast hänvisar till relevanta bestämmelser i kapitel V i förordning nr 794/2004. Ränteberäkningsmetoden framgår nämligen av själva förordningen. Sökandena har emellertid inte åberopat som grund att förordningen skulle vara ogiltig.

160 Vad beträffar skrivelsen av den 7 juni 2006, i vilken kommissionen fastställde vilken räntesats som skulle tillämpas vid återkravet på det omtvistade stödet, har sökandena gjort gällande att den referensräntesats som kommissionen valt helt saknar anknytning till den dåvarande verkligheten på den polska marknaden och att räntan inte skulle ha beräknats på sammansatt basis.

161 Det saknas emellertid fog för dessa invändningar.

162 Vad beträffar ränteberäkningsmetoden föreskrivs endast i artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 att den tillämpliga räntesatsen ska fastställas i ”nära samarbete” med den berörda medlemsstaten.

163 Av den skriftväxling som skett mellan kommissionen och de polska myndigheterna och som kommissionen inkommit med till följd av att förstainstansrätten ställt en fråga, kan utläsas att den räntesats som ska tillämpas vid återbetalning av det omtvistade stödet faktiskt har fastställts ”i nära samarbete” med Republiken Polen. I skrivelse av den 13 mars 2006 föreslog nämligen de polska myndigheterna det polska finansministeriets obligationsränta med en löptid över fem respektive 10 år som räntesats för återbetalning. De polska myndigheterna ansåg också att räntan skulle uppdateras varje år och att räntan inte skulle beräknas på sammansatt basis, mot bakgrund av den mycket höga men snabbt sjunkande räntan på kapitalmarknaderna i Polen.

164 Kommissionen accepterade merparten av dessa förslag. Den ansåg förvisso att för enhetlighetens skull skulle endast obligationsräntan med en löptid över fem år tillämpas för perioden 1997–2004, i stället för att två olika räntesatser används. Kommissionen förfogar emellertid över ett visst utrymme för skönsmässig bedömning när den i enlighet med artikel 9.4 i förordning nr 794/2004 fastställer den räntesats som ska tillämpas. Sökanden har för övrigt inte bestritt att endast en räntesats tillämpas.

165 Vad beträffar metoden enligt vilken räntan ska tillämpas, och särskilt den metod enligt vilken räntan ska beräknas på sammansatt basis, har kommissionen inte godtagit Republiken Polens argument avseende ränta på ränta. I artikel 11.2 i förordning nr 794/2004 föreskrivs emellertid uttryckligen att räntan ska kapitaliseras fram till den dag då stödet har återbetalats, och att ränta på den upplupna räntan från föregående år ska löpa varje efterföljande år. I artikel 13 i förordning nr 794/2004 föreskrivs dessutom att artiklarna 9 och 11 i densamma är tillämpliga på alla beslut om återkrav som delges efter den dag då denna förordning trätt i kraft. Eftersom förordning nr 794/2004 var i kraft i maj 2004, var den således tillämplig när beslutet antogs. Kommissionen var därmed skyldig att begära att räntan skulle beräknas på sammansatt basis.

166 Mot denna bakgrund och med hänsyn tagen till att de polska myndigheterna har föreslagit den omtvistade referensräntesatsen, kan kommissionen inte anses ha åsidosatt sin skyldighet att fastställa den räntesats som ska tillämpas vid återbetalning av det omtvistades stödet i nära samarbete med Republiken Polen. Kommissionen har inte heller gjort någon uppenbart felaktig bedömning och kan inte heller anses ha felaktigt tillämpat ovannämnda räntesats på sammansatt basis.

167 Talan kan således inte vinna bifall såvitt avser grunden att förordning nr 794/2004 har åsidosatts.

168 Eftersom talan inte kan bifallas på någon av sökandens grunder, ska talan ogillas.

Rättegångskostnader

169 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (åttonde avdelningen)

följande:

1) Talan ogillas i båda målen.

2) ISD Polska sp. z o.o. och Industrial Union of Donbass Corp. ska ersätta rättegångskostnaderna.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 1 juli 2009.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Tillämpliga bestämmelser . . . . . II - 2192

Bakgrund till tvisten . . . . . II - 2200

Förfarandet och parternas yrkanden . . . . . II - 2205

Rättslig bedömning . . . . . II - 2208

Upptagande till sakprövning . . . . . II - 2208

Talerätt . . . . . II - 2208

— Parternas argument . . . . . II - 2208

— Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 2210

Huruvida respektive talan har väckts för sent . . . . . II - 2212

— Parternas argument . . . . . II - 2212

— Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 2214

Upptagande till sakprövning av skrivelsen av den 7 juni 2006 . . . . . II - 2215

— Parternas argument . . . . . II - 2215

— Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 2217

Upptagande till sakprövning av det tredje, det fjärde och det sjätte yrkandet . . . . . II - 2219

Parternas argument . . . . . II - 2219

Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 2220

Prövning i sak . . . . . II - 2221

Grunden att protokoll nr 8 har åsidosatts . . . . . II - 2221

— Parternas argument . . . . . II - 2223

— Förstainstansrättens bedömning . . . . . II - 2223

Grunden att det har gjorts uppenbart felaktiga skönsmässiga bedömningar . . . . . II - 2227

— Parternas argument . . . II - 2227
— Förstainstansrättens bedömning . . . II - 2229
Grunden att rätten att inkomma med synpunkter har åsidosatts . . . II - 2231
— Parternas argument . . . II - 2231
— Förstainstansrättens bedömning . . . II - 2232
Grunden att principen om skydd för berättigade förväntningar har åsidosatts . . . II - 2234
— Parternas argument . . . II - 2234
— Förstainstansrättens bedömning . . . II - 2235
Grunden att artikel 14 i förordning nr 659/1999 har åsidosatts . . . II - 2237
— Parternas argument . . . II - 2237
— Förstainstansrättens bedömning . . . II - 2238
Grunden att förordning nr 794/2004 har åsidosatts . . . II - 2239
— Parternas argument . . . II - 2239
— Förstainstansrättens bedömning . . . II - 2241
Rättegångskostnader . . . II - 2244